

**KOMITET MONITORUJĄCY PROGRAM
OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI (KM PO KL)**

Notatka ze spotkania

**Grupy roboczej ds. adaptacyjności i transferu wiedzy powołanej w ramach KM PO KL
Spotkanie XI, 18 sierpnia 2010 r.**

Jedenaste spotkanie grupy roboczej ds. adaptacyjności i transferu wiedzy odbyło się 18 sierpnia 2010 r. pod przewodnictwem Pani Marzeny Chmielewskiej, Dyrektorki Departamentu Europejskiego w PKPP Lewiatan, przewodniczącej grupy.

W posiedzeniu udział wzięło 25 osób.

Plan spotkania:

- 1.1 Podsumowanie realizacji PD dla Priorytetu II na rok 2010 – PARP
- 1.2 Podsumowanie realizacji projektów systemowych w Poddziałaniu 2.2.1 – PARP
- 1.3 Prezentacja PD dla Priorytetu II na rok 2011 – PARP
- 2.1 Podsumowanie realizacji PD dla Priorytetu VIII na rok 2010 – MRR
- 2.2 Omówienie kryteriów wyboru projektów w Planach Działania dla Priorytetu VIII na rok 2011 – MRR
3. Wypracowanie propozycji zakresu ewaluacji priorytetu VIII
4. Sprawy różne, podsumowanie spotkania

Ad. 1.1) Podsumowanie realizacji PD dla Priorytetu II na rok 2010 – PARP

Projekty konkursowe:

W poddziałaniu 2.1.1, w 2010 r. zakończono nabory dla 3 typów projektów, tj.:

- a) studia podyplomowe dla przedsiębiorców oraz pracowników przedsiębiorstw;
- b) ogólnopolskie otwarte projekty szkoleń (ogólnych i specjalistycznych) i doradztwa dla przedsiębiorców oraz pracowników przedsiębiorstw;
- c) ponadregionalne projekty zamknięte.

W porównaniu z rokiem 2009 wsparcie zostało inaczej ukierunkowane, np. w konkursie projektów otwartych możliwa była jedynie realizacja szkoleń o charakterze technicznym oraz z zakresu kompetencji społecznych dla pracowników z wykształceniem technicznym. Podsumowanie wyników, ze względu na trwający proces oceny, możliwe było wyłącznie w przypadku konkursu na studia podyplomowe. Według przedstawicieli PARP, w 2010 r. wnioskodawcy znacznie częściej składali projekty spełniające kryteria strategiczne, zwłaszcza związane ze wsparciem osób 45+. W ocenie PARP stało się tak dzięki obniżeniu wymaganego pułapu uczestnictwa osób z tej grupy w grupie docelowej:

- w 2009: *co najmniej 40 % osób objętych wsparciem to osoby 45+* kryterium spełnione zostało przez 10% wniosków
- w 2010: *co najmniej 20 % osób objętych wsparciem to osoby 45+* kryterium spełnione zostało przez 50% wniosków

Natomiast w przypadku nowych kryteriów, tzn.:

- *min. 50 h zajęć na każdym kierunku studiów podyplomowych będzie prowadzonych przez wykładowców – praktyków* spełniło 50 % wniosków z listy rankingowej
- *100% uczestników zostanie przeszkolonych na studiach podyplomowych o określonym w PD (technicznym) profilu* spełniło 40 % wniosków.

Wskaźniki w Priorytecie II:

W związku z przeglądem śródkookresowym Programu oraz dotychczasowymi efektami wdrażania konieczna jest rewizja lub pogłębiona dyskusja m.in. poniższych wskaźników:

- *Odsetek przedsiębiorstw, które inwestują w szkolenia pracowników w ogólnej liczbie aktywnych przedsiębiorstw (7%) oraz liczba przedsiębiorstw, które zostały objęte wsparciem (60 tys.):* dwa wskaźniki są ze sobą niespójne, pomimo że dotyczą tego samego zagadnienia.
- *Liczba pracowników przedsiębiorstw, w wieku powyżej 50 roku życia, zakończyli udział w projektach szkoleniowych (70 000),* którego realizacja jest na znacznie niższym poziomie niż pierwotne założenia;
- *Liczba przedsiębiorców i osób chcących rozpocząć działalność gospodarczą, które korzystają z usług świadczonych w akredytowanych instytucjach (350 000):* wskaźnik koncentruje się na niepowtarzających się klientach, a pomija firmy, które wielokrotnie korzystają z KSU. W efekcie liczba usług zrealizowanych w projekcie jest znacznie wyższa, niż ta na którą wskazuje wskaźnik.
- *Liczba konsultantów świadczących usługi na rzecz rozwoju przedsiębiorczości w akredytowanych instytucjach, którzy zostali objęci usługami doradczymi, szkoleniowymi i innymi formami podwyższania kwalifikacji (1600):* konsultanci korzystają zazwyczaj z pakietów szkoleń, a więc wielokrotnie, tymczasem wskaźnik koncentruje się na liczbie pojedynczych beneficjentów (liczba PESEL-i), pomijając całkowicie potrzebę kompleksowego wsparcia. W efekcie jakość przygotowania konsultantów ma mniejszą rangę niż ich liczba. Tak sformułowany wskaźnik może być ponadto niemożliwy do osiągnięcia, ponieważ rzeczywista liczba konsultantów pracujących w systemie jest niższa od założonej.

Ad. 1.2) Podsumowanie realizacji projektów systemowych w Poddziałaniu 2.2.1 – PARP

W ramach poddziałania 2.2.1 „Poprawa jakości usług świadczonych przez instytucje wspierające rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności” PARP realizuje 3 projekty:

- Wsparcie i rozwój instytucji świadczących usługi na rzecz przedsiębiorczości oraz ich sieci (50 mln zł, VI 2008 – XII 2012)
- Wsparcie systemu kompleksowych usług informacyjnych dla przedsiębiorców oraz osób pragnących rozpocząć działalność gospodarczą poprzez finansowanie sieci Punktów Konsultacyjnych (88 mln zł, VII 2008 – XII 2011)

- Inicjatywy promujące postawy przedsiębiorcze i wspierające rozwój przedsiębiorczości - "Fundusz Grantów na Inicjatywy (29,9 mln zł, IV 2009 - III 2013)

Główne działania podejmowane w tych projektach oraz ich efekty omawia załączona prezentacja PARP: „Podsumowanie dotychczasowych efektów poddziałania 2.2.1”.

Ad. 1.3) Prezentacja PD dla Priorytetu II na rok 2011 – PARP

W związku z wciąż trwającymi pracami nad PD na rok 2011 dla Priorytetu II, nie został on zaprezentowany na spotkaniu grupy w wersji, która mogłaby podlegać dyskusji. PARP zapowiedział natomiast, że planowany jest konkurs na projekty innowacyjne, otwarty dla wszystkich typów beneficjentów występujących w Priorytecie II. Obecnie trwa badanie, które ma pomóc wskazać 3 tematy/obszary projektów, które będą mogły ubiegać się o dofinansowanie.

W 2011 r., w związku z niemal całkowitym wyczerpaniem się alokacji (pozostało mniej niż 10% środków), nie przewiduje się realizacji konkursu w poddziałaniu 2.1.1. W 2012 r. zakres i zasady konkursu w tym poddziałaniu będą zależały od efektów konkursu na projekty innowacyjne oraz doświadczeń z konkursów zrealizowanych w 2010 r.

Plan Działania na rok 2011 dla Priorytetu II zostanie zaprezentowany na kolejnym spotkaniu Grupy roboczej.

Ad. 2.1) Podsumowanie realizacji PD dla Priorytetu VIII na rok 2010 – MRR

- Szczegółowe informacje dotyczące poziomu realizacji omawia załączona prezentacja MRR.
- Członkowie grupy zwrócili uwagę na bardzo niski poziom realizacji wskaźnika: *liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w zakresie projektów szkoleniowych (140 000)*, który jest zdecydowanie niższy od drugiego wskaźnika dla 1 celu szczegółowego w tym Priorytecie, tj: *Liczba pracujących osób dorosłych. Które zakończyły udział w projektach szkoleniowych (200 000)*. Zdaniem MRR oraz obecnych na spotkaniu IP 2 powodem braku równowagi jest niechęć przedsiębiorców do korzystania z pomocy publicznej (nie ubiegają się o wsparcie w konkursach) oraz brak umiejętności właściwego jej wyliczenia w projektach (projekty nie przechodzą pozytywnie oceny). Jak dotąd w niewielkim stopniu zrealizowano również wskaźnik liczb pracowników zagrożonych negatywnymi skutkami procesów restrukturyzacji w przedsiębiorstwach, którzy zostali objęci działaniami szybkiego reagowania, a miał to być priorytet w 2009 i 2010 r.
- Członkowie Grupy reprezentujący projektodawców (PIFS, PKPP Lewiatan) podkreślali, iż niechęć przedsiębiorców nie może być jedynym wyjaśnieniem dla powyższej sytuacji, zwłaszcza że w Priorytecie II projekty szkoleniowe, w których beneficjentami są przedsiębiorcy, cieszą się dużym powodzeniem. Jeśli chodzi o brak umiejętności opracowania wniosku zawierającego prawidłowe wyliczenia dotyczące wartości pomocy lub wkładu własnego, konieczne jest wsparcie przedsiębiorców w tym zakresie (np. w postaci szkoleń, lub praktycznych narzędzi/wzorów ułatwiających te wyliczenia).

- Niewątpliwą barierę w dostępie do środków EFS będą stanowiły nowe wymogi dotyczące sprawozdawczości związanej z pomocą publiczną nałożone na beneficjentów ostatecznych na mocy *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis* oraz *Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 marca 2010 r. w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc inną niż pomoc de minimis lub pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie*.

W opinii Grupy powyższe Rozporządzenie wymagają natychmiastowej zmiany. Stawiają beneficjentom nadmierne wymagania informacyjne, wobec których delegowanie pracownika na szkolenie staje się nieracjonalne - oznacza konieczność przedstawiania szczegółowych informacji dotyczących sytuacji ekonomicznej firmy, także w przypadku szkoleń o niskiej wartości i niewielkim wkładzie własnym. To z kolei może sparaliżować rekrutację firm MŚP do otwartych projektów szkoleniowych.

Ad. 2.2) Omówienie kryteriów wyboru projektów w Planach Działania dla Priorytetu VIII na rok 2011 – MRR

Uwagi Instytucji Zarządzającej:

- „blankietowość”, brak precyzji, dyskrecjonalność kryteriów;
- rekomendowany wyższy poziom uczestnictwa przedstawicieli grup w trudnej sytuacji na rynku pracy na poziomie kryteriów strategicznych (100%);
- rekomendowane zdecydowane podwyższenie premii strategicznej dla projektów adresowanych do osób nisko wykwalifikowanych i starszych pracowników;
- kwestionowana zasadność realizacji projektów systemowych w 8.1.1 oferujących wsparcie pracownikom administracji publicznej (samorządowej);
- rekomendowane preferowanie przedsięwzięć obejmujących godzenie życia zawodowego z rodzinnym (poprzez np. przyzakładowe ośrodki opieki przedszkolnej) w 8.1.3;
- kwestionowana zasadność realizacji kolejnych projektów badawczych (8.1.4, 8.2.2);
- kwestionowana liczba i zasadność planowanych wizyt studyjnych w ramach projektów systemowych w 8.2.2;
- przewlekłość projektów dotyczących aktualizacji RSI;
- kwestionowana efektywność projektów stypendialnych dla doktorantów;
- konieczność wystandardyzowania zasad dotyczących kosztów zarządzania projektem;

Uwagi Komisji Europejskiej:

1. Konieczność premiowania projektów przewidujących:

- wykorzystanie wyników analiz realizowanych w ramach Priorytetu;
- udział kobiet w projektach - poprzez dodanie stosownych kryteriów wyboru;
- uwzględnienie wyzwania związanego z budowaniem tzw. „białego sektora” pracy (usługi opiekuńcze nad osobami starszymi);
- adresowanie wsparcia do „szczególnych” grup docelowych – osoby o niskich kwalifikacjach, pracownicy starsi (w tym „coaching” lub szkolenia „1:1”);
- szkolenia specjalistyczne;
- inicjatywy szkoleniowe/doradcze zaplanowanych na podstawie szczegółowo zdiagnozowanych potrzeb grup docelowych;

- organizację staży lub tymczasowe zatrudnienie w firmach z „zielonych” branż.
2. Krytyka projektów „pasywnych” – badawczo-promocyjnych
 3. Krytyka projektów systemowych, jeżeli istnieje możliwość osiągnięcia celów projektu w trybie konkursowym

Uwagi członków Grupy roboczej:

Członkowie Grupy roboczej zgodzili się z większością uwag IZ oraz Komisji Europejskiej. Wyjątkiem była propozycja MRR zwiększenia do 100% wymaganego udziału przedstawicieli grup w trudnej sytuacji na rynku pracy na poziomie kryteriów strategicznych (np. 45+). Jak pokazały dotychczasowe konkursy, zbyt wysoki poziom wymaganego uczestnictwa konkretnych grup docelowych powoduje, iż projektodawcy decydują się raczej na niespełnienie kryteriów strategicznych niż na zmianę grup docelowych w swoich projektach.

Ponadto zwrócili uwagę na:

- upowszechnienie kryteriów określających jako obowiązkową lokalizację siedziby lub biura projektu w regionie, w którym prowadzony jest nabór. W ocenie grupy kryteria tego typu są niezasadne – nie gwarantują wyższej jakości projektów, a jednocześnie ograniczają konkurencję pomiędzy projektodawcami oraz podnoszą koszty administrowania projektem w przypadku podmiotów spoza regionu. Stanowią więc faktyczne ograniczenie swobody świadczenia usług. Wzmocnienie potencjału instytucji szkoleniowych zlokalizowanych w regionie, na co często wskazują IP2, nie stanowi celu powyższego działania. Co więcej, wydaje się, że w interesie regionu byłoby korzystanie z usług dostawców spoza regionu, jeśli dysponują oni większym potencjałem i doświadczeniem niż dostawcy miejscowi. Tego typu konkurencja w większym stopniu będzie wpływać na faktyczną jakość usług niż administracyjne ułatwienia dla lokalnych projektodawców;
- silną regionalizację grup docelowych, co może wykluczać ze wsparcia np. pracowników przedsiębiorstw sieciowych, o rozbudowanej strukturze, których miejsce pracy lub zamieszkania znajduje się poza danym województwem. Powyższe kryterium jest szczególnie kontrowersyjne w przypadku projektów poddziałania 8.2.1, w którym zasadniczą wartością jest nawiązanie faktycznej współpracy pomiędzy przedsiębiorstwem a naukowcami. Miejsce pracy naukowca powinno mieć drugorzędne znaczenie, tymczasem stanowi kryterium dostępu w większości PD;
- ograniczenie liczby projektów możliwych do złożenia przez jednego beneficjenta na dany konkurs, na podstawie powierzchownego uzasadnienia;
- wprowadzenie kryteriów dotyczących określonego poziomu wydatków w poszczególnych kategoriach budżetowych (np. zarządzanie, promocja), podczas gdy tego typu kwestie regulują np. Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w PO KL. Dodatkowo pułapy są bardzo zróżnicowane w regionach (co powoduje różne warunki realizacji projektów EFS, nie mające podstawy ekonomicznej) i najczęściej wskazywane bez uzasadnienia;
- słabe diagnoza i uzasadnienie w części poświęconej komplementarności wsparcia z EFS z innymi środkami wspólnotowymi. Większość PD posługuje się ogólnym opisem, wg którego podstawowym mechanizmem zapewniającym komplementarność jest Komitet Monitorujący RPO i PKM PO KL oraz kryteria „wymuszające” komplementarność projektów EFS z projektami EFRR. Jedynie w nielicznych przypadkach w PD wskazano na inne mechanizmy, które mają szansę prowadzić do

systematycznego skoordynowania interwencji finansowanej z różnych środków i pozwalać na osiąganie efektów synergii w sposób zaplanowany, na poziomie instytucjonalnym;

- brak konkursów w niektórych poddziałaniach (choć nie wszystkie środki zostały wykorzystane) bez uzasadnienia takich decyzji;
- kryteria dotyczące doświadczenia beneficjentów – bardzo ogólne, niejasne lub nieuzasadnione (np.: wnioskodawca specjalizuje się w działaniach promocyjno-informacyjnych (opolskie));
- określanie liczby przedsiębiorstw, które powinny być objęte wsparciem w ramach projektu zamkniętego, co w rozsądnej skali jest uzasadnione (szkolenia projektowane dla konkretnego przedsiębiorstwa są efektywniejsze), ale w przypadku niektórych woj. niemożliwe do realizacji i de facto sprzeczne z ideą tak konkursu otwartego, jak i zamkniętego. Ponadto liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem powinna wynikać z diagnozy, a nie być efektem decyzji o charakterze administracyjnym;
- ograniczenie grupy docelowej wsparcia do MŚP, co - wobec braku konkursu w 2011 r. w Priorytecie II - oznacza pozbawienie firm dużych wsparcia EFS. Taka decyzja powinno zostać poprzedzone analizą korzyści i kosztów na poziomie całego Programu;
- wsparcie szkoleń zakończonych certyfikatem, co jest zdecydowanie słusznym założeniem, jednak wobec ogólnych sformułowań zawartych w kryteriach (np. „ogólnie uznawany certyfikat”) może rodzić trudności interpretacyjne;
- nisko punktowane kryteria strategiczne, które nie stanowią faktycznej zachęty dla projektodawców, a w efekcie nie kierunkują wsparcia EFS na grupy, czy obszary o szczególnym znaczeniu dla realizacji celów PO KL;
- realizację w ramach projektów systemowych działań, które mogłyby być zrealizowane w konkursach lub bardzo słabe uzasadnienie projektów systemowych;

Zgodnie z ustaleniami podjętymi na spotkaniu uwagi do PD zostaną przedstawione przez Przewodniczącą na najbliższym posiedzeniu Komitetu Monitorującego PO KL (23-24.09). Do tego czasu wypracowany będzie również bardziej szczegółowy materiał odnoszący się do opiniowanych kryteriów wyboru projektów. Kolejne wersje PD zostaną natomiast ocenione na następnym spotkaniu Grupy roboczej planowanym na październik/listopad 2010 r.

Ad. 3) Wypracowanie propozycji zakresu ewaluacji Priorytetu VIII

Dyskusja w tym zakresie została przełożona na kolejne spotkanie grupy.

Ad. 4) Sprawy różne, podsumowanie spotkania

Kolejne spotkanie grupy roboczej zostało zaplanowane na październik 2010 r.

Program obejmować będzie następujące:

- zaopiniowanie Planu Działania na rok 2011 dla Priorytetu II
- zaopiniowanie kolejnych wersji Planów Działań na rok 2011 dla Priorytetu VIII
- wypracowanie propozycji zakresu ewaluacji Priorytetu VIII

Załączniki:

- 1) Lista uczestników spotkania
- 2) Prezentacji PARP: „Podsumowanie dotychczasowych efektów poddziałania 2.2.1”
- 3) Prezentacja MRR nt. stanu wdrażania Priorytetu VIII PO KL oraz oceny pierwszych projektów PD dla Priorytetu VIII PO KL na 2011 r.

Załącznik 1. Lista uczestników spotkania

Spotkanie grupy roboczej ds. adaptacyjności i transferu wiedzy w ramach KM PO KL,
Warszawa 18 sierpnia 2010 r.

- 1) Marzena Chmielewska, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan
- 2) Agata Kałat, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
- 3) Marlena Kończak, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
- 4) Wioletta Olechno, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
- 5) Joanna Halman, Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
- 6) Dariusz Juszczynski, Ministerstwo Zdrowia
- 7) Robert Grabeł, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
- 8) Marcin Tumanow, Business Center Club
- 9) Marek Dzikus, Polska Izba Firm Szkoleniowych
- 10) Janusz Rachoń, Politechnika Gdańska
- 11) Ewa Likus, Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie
- 12) Wojciech Szajnar, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
- 13) Aleksandra Berg-Koza, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
- 14) Mariola Misztak-Kowalska, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
- 15) Daniel Nowak, Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
- 16) Paulina Chodyra, Centrum Projektów Europejskich
- 17) Monika Chudoń, Urząd Marszałkowski Woj. Mazowieckiego
- 18) Martyna Zieja, Mazowiecka Jednostka Wdrażania Projektów Unijnych
- 19) Monika Szechnicka, Świętokrzyskie Biuro Rozwoju Regionalnego
- 20) Anna Kolawa, Urząd Marszałkowski Woj. Małopolskiego
- 21) Marcelina Hałada, Urząd Marszałkowski Woj. Dolnośląskiego
- 22) Ewa Wolińska, Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy
- 23) Anna Podlecka, Urząd Marszałkowski Woj. Łódzkiego
- 24) Joanna Hejft-Wolska, Deloitte Doradztwo Podatkowe Sp. z o.o.
- 25) Małgorzata Lelińska, PKPP Lewiatan